

In te vullen door griffie		
Nummer motie:	4.M8	
Uitslag stemming		
		

MOTIE

pfas-3 snel duidelijkheid over de gezondheidsrisico's door PFAS voor de omwonenden van de Chemoursfabriek te Dordrecht – onderzoek naar veiligheid van de moestuinen

De gemeenteraad van Papendrecht in vergadering bijeen op 6 juli 2023;

Gezien:

- de Zembla uitzending 'de PFAS doofpot' van BNNVARA van 15 juni 2023;
- de Zembla Extra uitzending van BNNVARA van 29 juni 2023;

Constaterende dat:

- giftige PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen) onder andere in het drinkwater terecht zijn gekomen;
- de stoffen PFOA en GenX (beide Zeer Zorgwekkende Stoffen) in erg hoge concentraties (boven de RIVM-norm) in de grond en het oppervlaktewater zijn aangetroffen;

Overwegende dat:

- de moestuinen in Papendrecht worden bewaterd met slootwater waar deze PFAS inzitten;
- in sloten waarmee moestuinen worden bewaterd het PFOA-gehalte ruim 2.000 keer boven de norm, die veilig wordt geacht door het RIVM, ligt;

Van mening zijnde dat:

- Prof. Philippe Grandjean in de uitzending over het vervuilde water in onze omgeving waardevolle woorden spreekt als hij zegt: "Het moet dus worden gereinigd, op zo'n manier dat de PFAS-concentraties onder de Nederlandse RIVM-norm komen te liggen".

Verzoekt het college:

- met spoed onderzoek te doen naar de PFAS vervuiling van de moestuinen in Papendrecht;
- de raad over de uitkomsten van dat onderzoek te informeren;

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:		
Ruud Lammers OP		

Nieuwsbericht van Rijnmond donderdag 29 juni 2023

Water in (zwem)plassen en sloten in verre omtrek Chemours-fabriek zwaar vervuild met giftig PFAS
Het water in sloten en (zwem)plassen in een omtrek van zeker 15 kilometer rondom Chemours in Dordrecht is zeer ernstig verontreinigd met het giftige PFAS. Dat meldt onderzoeksprogramma Zembla. De concentraties overschrijden in het gehele gebied de veiligheidsnorm van het RIVM. Jarenlang loosde Chemours (voorheen DuPont) PFOA, in het water en in de lucht, die vrij komt bij de productie van een stof die onder andere gebruikt wordt voor antiaanbaklagen in pannen. Het komt via neerslag in het grondwater en stilstaand water terecht. Het komt dan ook in rivierwater terecht maar daar stroomt uiteindelijk weg. PFOA is een kankerverwekkende PFAS-variant. In 2012 werd de schadelijke stof verboden door de overheid, waarna Chemours PFOA in de ban deed. Als vervanger van de stof werd later GenX gebruikt, eveneens een PFAS-variant die bij het RIVM te boek staat als Zeer Zorgwekkende Stof (ZZS). In 2013 had het bedrijf een vergunning waarin het jaarlijks 6.400 kilo PFAS mocht lozen in het riool en 660 kilo mocht uitstoten in de lucht. Vorig jaar werd de vergunning door de provincie Zuid-Holland vervangen, waarbij de toegestane uitstoot fors is verminderd: 2 kilo in het riool en 4 kilo in de lucht..

Gif in nieuwbouwwijk Sliedrecht en Papendrecht

De PFAS-concentraties zijn sinds 2018 gemeten door het Waterschap Rivierenland in het gebied ten noordoosten van de fabriek van Chemours. De resultaten daarvan werden nog niet eerder publiekelijk gedeeld, maar zijn zo ernstig dat PFAS-expert en milieuchemicus Chiel Jonker van de Universiteit Utrecht spreekt van 'concentraties PFOA en GenX die ik nog nooit eerder heb gezien in oppervlaktewater'. In de gemeenten Sliedrecht en Papendrecht is de situatie het ernstigst. Daar zijn, in sloten op een kilometer afstand van de fabriek, PFOA-concentraties gemeten die gemiddeld 13 duizend keer de norm van het RIVM overschrijden. Momenteel worden op die locatie nieuwe woningen gebouwd. Ook de concentratie van GenX is daar enorm: tot 58 keer boven de veilige norm. "Het is ongelooflijk", zegt Jonker. "Dit zijn echt schrikbarende hoge concentraties. Ik zou daar nooit willen wonen."

Alarmerend is dat vlakbij dit gebied een terrein met moestuinen ligt die de eigenaren beregenen met water uit de sloten. De concentratie PFOA van dat water ligt tweeduizend keer boven de veilige norm. Het GenX-gehalte zit daar zeven keer boven. Volgens PFAS-expert en hoogleraar milieu-epidemiologie Philippe Grandjean zijn deze metingen gigantisch en moeten er direct maatregelen getroffen worden.

Speeltuin sluit speeltoestellen vanwege PFOA en GenX

Natuurspeeltuin De Woeste Weide in Sliedrecht heeft alle attracties met water in het park stilgelegd. Water wordt normaliter uit de naastgelegen vijver gepompt voor verschillende speeltoestellen. Om geen risico te lopen, hebben ze de watertoevoer nu afgesloten. Het is enorm jammer voor de bezoekers, zegt voorzitter René de Munck. Ouders met kinderen komen met dit warme weer vooral voor de wateractiviteiten naar het park. Maar het kan niet anders, legt de Munck uit. De speeltuin wil absoluut geen risico lopen. Ze hebben nu aan de gemeente Sliedrecht gevraagd of het veilig is om kinderen met dit water te laten spelen. Tot ze antwoord krijgen, blijven de speeltoestellen met water gesloten.

Lammetjeswiel: zwemmen in vergiftigd water

In het zwemwater van het Lammetjeswiel in Alblasserdam, hemelsbreed zo'n 8 kilometer van de fabriek van Chemours, is het PFOA-gehalte 250 keer te hoog, en het PFAS-gehalte zes keer. „Zulke hoge PFAS-concentraties heb ik nog nooit gezien in recreatieplassen", zegt milieuchemicus Jonker. „Ik zou er zelf niet in gaan zwemmen en het mijn kinderen ook niet toestaan. Ik vind het absurd dat dit niet bekend is en dat mensen gewoon zwemmen in deze plas."

“Als de boeren daar hun akkers en weilanden ermee beregenen, belandt de extreem giftige stof in de voedselketen.” [Chiel Jonker, PFAS-expert en milieuchemicus bij de Universiteit Utrecht]

Milieuhoogleraar Grandjean zegt dat iedereen die erin zwemt water binnenkrijgt en dat de plas dus moet worden gereinigd. Het zal volgens hem lang duren voordat de PFAS-concentratie in het Lammetjeswiel onder de veilige norm ligt. Het oppervlakte water in de hele Alblasserwaard is zwaar vervuild met PFAS, concluderen de onderzoekers. Het zit in het water in de sloten. Als de boeren daar hun akkers en weilanden mee beregenen belandt de extreem giftige stof in de voedselketen. Koeien eten gras dat ermee beregend is. Het zakt in de grond en komt in het grondwater, en uiteindelijk in het drinkwater.

Extreem veel PFAS in vissloten in Alblasserwaard

In sloten rond het dorp Wijngaarden in de Alblasserwaard is de concentratie PFAS 900 keer hoger dan veilig wordt geacht. De concentratie GenX is twee keer zo hoog als de veilige norm. Volgens Jonker wordt er vis gevangen in die sloten en eten mensen die vis ook op. Dat zouden ze volgens hem niet moeten doen. Dat is volgens hem een groot risico voor hun gezondheid.

Nieuwsbericht van Rijnmond donderdag 29 juni 2023

Website <https://nos.nl/regio/zh-rijnmond/artikel/411463>